

eller dog det store Fleertal, det vil sige hans Husfru, hans Børn og hans Tyende, i denne Henseende maae ansees for tilstrækkeligt repræsenterede ved ham, — naturligtvis ikke, naar man vilde gjøre en simpel Majoritet gjældende, men vistnok, naar man har behandlet Sagen, som jeg, og meent, at en Minoritet, der bestod af en Femtedeel, var nok til at afvise deslige heftige radicale Bevægelser som den, jeg her vover at sætte mig i Spidsen for. — Den høitærede Minister har dernæst ogsaa berørt, at det Spørgsmaal om den enkelte Menigheds Forhold til Kirken maatte ved denne Sag komme i Betragtning. Jeg forstaaer dette saaledes, at der tænkes paa de enkelte Sognes Forhold til den danske Folkekirke i det Hele. Og det er ganske rigtigt, Noget maa i saa Henseende oplyses og bestemt besvares. Men allerede den augsburgske Confession, og den er, som bekendt, ikke forandret ved vor Grundlov, den er endnu bestandig den danske Folkekirkes Bekjendelse, — den har tilstrækkelig udtalt det, at, naar man er enig om Prædikenen og Sacramenterne, saa er Forskjellen i udvortes Skikke aldeles ubetydelig og har slet ikke med Foreningen til een Kirke at gjøre. Deraf følger altsaa, at efter den augsburgske Confession, som er vor Kirkes Bekjendelse og i 300 Aar har været det her i Danmark, er der aldeles Intet ibeten for, at den ene Menighed kan have en anden Psalmebog end den anden, er der Intet ibeten for, at langt større og mere betydelige Forskjelligheder, kunne finde Sted paa denne Grund, — kun at Troen, Bekjendelsen og Sacramenterne blive uforvandskede. Og det peger tilbage til et stort og berømt Ord, som jeg med Glæde hørte prædike over nu sidst afvigte Søndag her i Kjøbenhavn, det Ord af en gammel Kirkefader, som levede 400 Aar efter Christi Fødsel, at i det Nødvendige skal der være Eenhed, men i det Tvivlsomme og Uafgjorte skal der være Frihed, i Alting Nærlighed. Nu, det Tvivlsomme og Uafgjorte, det er vistnok paa dansk Grund, hvilken Psalmebog der er den bedste, siden ikke engang den uindskrænkede Regjering har paatvunget een, men ladet Tingene gaae deres naturlige Gang, saa at vi nu have fire. Det er altsaa det Tvivlsomme og Uafgjorte.

Hvorfor skulde der da ikke være Frihed i saa Henseende, hvorfor skulde der ikke tilstaaes den enkelte Menighed, der i Forbindelse med sin Præst vil kunne komme ud af det med en Psalmebog istedetfor en anden, som de ikke godt kunne komme ud af det med, at vælge denne. — Der er fremdeles af den høitærede Cultusminister blevet peget hen paa som Hovedvanskeligheden, — og det er vist ogsaa Hovedvanskeligheden, indtil man nærmere faaer Sagen beseet paa dette særegne Punkt, — at mit Forslag anticiperer en kirkelig Afgjørelse. Det er, om jeg forstaaer det ret, at jeg forudsætter i en af Forslagets Paragrapher, at der i et vist Tilfælde skal gives en kirkelig Afgjørelse. Og nu er det tillige af den ærede Minister blevet udtalt, at for Diebliffet ere vi ikke istand til at sige, hvor denne Afgjørelse ligger. Det synes nu noget saare Betænkeligt. Men paa den anden Side maa det dog bemærkes, at naar ogsaa mit Forslag antyder, at i et ganske særegent Tilfælde, der i Almindelighed ikke vil forekomme, hvis Forslaget antages, skal den kirkelige Afgjørelse træde til, saa følger deraf kun, at dette enkelte Punkt ikke vil kunne iværksættes, førend det lykkes Cultusministerens Bestræbelser i Forbindelse med den lovgivende Magt at tilveiebringe os Svar paa Spørgsmaalet efter en saadan. Altsaa den Vanskelighed gjelder kun for et halvt Aar, eller hvorlænge vi nu kunne komme til at vente paa almindelige Bestemmelser i den nævnte Henseende. Men derfor kan jo der Dyrige allerede for Tiden ret vel træde i Kraft og yttre sine velsignede Virkninger. Og der synes saaledes ikke at være tilstrækkelig Grund til at nægte Folket i det Hele Frihed paa dette Gebeet, som jeg troer at have viist, at det trænger til og er berettiget til at forlange. Hvis der maaskee i et ganske særegent Tilfælde skulde indtræffe en ganske særegen Vanskelighed, nemlig naar en enkelt Biskop troede at finde Kjæbteri i enkelte af de Psalmebogstillæg, som bleve foreslaaede, at man da ikke veed, om det er Cultusministeren, og om det er ham alene eller ham i Forbindelse med Biskoppen eller Synoden, eller hvem det er, der skal afgjøre, om det er Kjæbteri eller ikke, — da finder jeg idetmindste for min Deel, at denne Sag er meget let. I denne